

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ЗБІРКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**"ЗЕМЛЕУСТРІЙ І ТОПОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ"**

8-10 березня 2023 р.

м. Київ, Україна

УДК 332.3:528.93:355.01

ББК 65.32-5

Друкується за рішенням Вченої ради факультету землепорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України, протокол № 8 від 16 березня 2023 року

Рецензенти:

Дорош О.С. - доктор економічних наук, професор;

Кошель А.О. - доктор економічних наук, доцент;

Новаковська І.О. - доктор економічних наук, доцент.

Землеустрій і топографічна діяльність в умовах війни та післявоєнного відновлення. Збірка наукових праць Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції (м. Київ., 8-10 березня 2023 р.) / За загальною науковою редакцією проф. Ковальчука І.П. К.: Вид. центр НУБІП, 2023. 134 с.

У збірці наукових праць висвітлені результати досліджень, присвячених питанням ролі землепорядкування і топографо-геодезичних вишукувань у вирішенні завдань відбудови уражених і зруйнованих російськими агресорами в період неоголошеної України війни поселень, об'єктів інфраструктури, сільськогосподарських і лісогосподарських угідь, гідротехнічних і промислових споруд, природозаповідних та інших об'єктів.

Для фахівців у сфері геодезії та землеустрою, екологів, географів, працівників аграрного сектору, природоохоронних установ, органів місцевого самоврядування.

За зміст публікацій, достовірність викладених наукових фактів відповідальність несуть автори.

ISBN 978-617-8351-07-6

Відповідальний за макетування і друк: **доц. Бутенко Є.В.**

©Колектив авторів

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2023

УДК 504.5:355.01

РЕКУЛЬТИВАЦІЯ ЗАБРУДНЕНИХ ВІЙНОЮ ЗЕМЕЛЬ

Уманець Д.О., студент, 2 курс бакалаврату, спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій», Відокремлений структурний підрозділ «Боярський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»

Науковий керівник - Пушкар А.В., викладач, ВСП «Боярський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»

Агресивна війна прискорює негативний вплив на ґрунтові та земельні ресурси, які зазнають масштабної руйнації, погіршення якості, посилення процесів деградації. Наразі можна констатувати, що росія перетворила

українські найродючіші землі на найбільш забруднені вибухівкою та сполуками важких металів землі у світі. Окремі сільськогосподарські землі прийшли в стан неможливого їх використання, тому проведення рекультиваційних робіт після закінчення війни в Україні є важливою необхідністю [1].

Якщо говорити про відновлення пошкоджених війною земель, то насамперед потрібно оцінити стан цих ґрунтів, а вже потім шукати шляхи їх реабілітації. Як зазначила під час конференції "БТУ-Центр" з приводу відновлення родючості ґрунтів президентка ГС «Органічна Україна» Олена Корогод, в середньому на розмінування 1 га зараз потрібен один день [2].

21 березня 2022 року набула чинності Постанова КМ України "Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації" № 326 від 20 березня 2022 року [3]. 21 квітня 2022 року при Президентові України створена Національна рада з відновлення України від наслідків війни задля подолання її наслідків, до якої входять 15 робочих груп, у тому числі робоча групи з питань аудиту збитків, понесених внаслідок війни.

У травні 2022 року науковцями ННЦ «ІА імені О.Н. Соколовського» було розроблено першу картосхему «Вплив воєнних дій на ґрунтовий покрив України». Підраховані площі вказують, що найбільшими видами пошкодження є мінне й хімічне забруднення та фізичне пошкодження. Дані ООН та попередні оцінки ДСНС вказують, що на обстеження забруднених територій знадобиться щонайменше десятиліття та чимало ресурсів [4]. Ці цифри не остаточні, адже наразі неможливо дослідити стан всіх територій. У нас обмежений час на відновлення ґрунтів, але якщо просте загорнення вирв й використання землі призведе до ще більшої шкоди. Воєнний час диктує нові правила гри, вимагає швидких і дієвих рішень.

На факультеті землевпорядкування НУБіП України неодноразово розглядали ці нагальні питання. 16 травня 2022 року під час круглого столу на тему «Збитки землевласників та землекористувачів внаслідок збройної агресії: фіксація пошкоджень та руйнувань, методологія обрахунку, компенсація» науковці розглянули актуальні питання фіксації та обрахунку збитків землевласників і землекористувачів внаслідок триваючої російської збройної агресії, а також юридичні перспективи їх компенсації [5]. 13 грудня 2022 року було проведено семінар «Землевпорядне забезпечення відновлення земель, що були порушені внаслідок бойових дій».

За словами фахівчині «Екодії» Лоріни Федорової, у міжнародному досвіді є два підходи: рекультивація та консервація [6]. Створення «червоних зон» на територіях, де велися інтенсивні бойові дії – один із варіантів відродження постраждалих ґрунтів, який пропонують спеціалісти з Української Природо-

охоронної Групи (UNCG). За їхніми словами, це дозволить виконати вимоги законодавства України з консервації земель та запобігання опустелюванню, а також Європейської стратегії захисту біорізноманіття до 2030 року (виведення з обробітку 30% усіх сільськогосподарських земель) [7].

У ННЦ “Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського” НААН розробили шляхи фітомеліорації та ремедіації деградованих ґрунтів способом вирощування енергетичної культури – міскантусу гігантського [8].

Аналізуючи технології у порівнянні з чинниками негативного впливу на ґрунти, можна зробити висновок про відсутність на сьогодні єдиної технології рекультивації земель подібних об’єктів, яка б дозволила вирішити всі посталі завдання.

Список використаних джерел

1. Війна в Україні знищує ґрунти – як врятувати мертві землі. URL: <https://superagronom.com/blog/925-viyna-v-ukrayini-znischuye-grunti--yak-vryatuvati-mertvi-zemli>.

2. Урятувати українські чорноземи. Як війна знищує родючість наших земель і що з цим робити. URL: https://lb.ua/economics/2022/12/19/539410_uryatuvati_ukrainski_chornozemi_yak.html.

3. Постанова КМ України "Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації" № 326 від 20 березня 2022 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-viznachennya-shkodi-ta-zbitkiv-zavdanih-ukrayini-vnaslidok-zbrojnoyi-agresiyi-rosijskoyi-federaciyi-326>.

4. Національне багатство України – чорноземи- під загрозою знищення. URL: <http://www.golos.com.ua/article/366511>

5. Семінар НУБіП України «Збитки землевласників та землекористувачів внаслідок збройної агресії: фіксація пошкоджень та руйнувань, методологія обрахунку, компенсація» (16 травня 2022 р.). URL: (<https://www.youtube.com/watch?v=sunz1TNzl8o&t=459s>).

6. Що робити з пораненою землею- висновки дискусії. URL: [https://ecoaction.org.ua/shcho-robyty-z-poranenoju-zemleju.html](https://ecoaction.org.ua/shcho-robyty-z-poranenoju-zemleju-visnovki-diskusii)

7. В Україні планують запровадити «червоні зони» для відродження ґрунтів, постраждалих внаслідок війни. URL: <https://superagronom.com/news/16385--v-ukrayini-planuyut-zaprovaditi-chervoni-zoni-dlya-vidrodjennya-gruntiv-postrajdalih-vnaslidok-viyni>.

8. Дешево екопальне та відновлення родючості – план НАА щодо відновлення постраждалих від війни ґрунтів. URL: <https://landlord.ua/news/desheve-ekopalne-ta-vidnovlennia-rodichosti-plan-naan-shchodo-vidnovlennia-postrazhdalikh-vid-viiny-gruntiv/>.